

798

Nr. A de ordine din mapă.

5-78

R O M Â N I A



MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR

ARHIVA COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE

ANUL 1938

MAPA Nr. 17

FASCICULA Nr. 1

În această fasciculă sunt grupate toate actele relative la

Diverse

Ind. Surostor

Noua Julita

J. Hotin

Correspondență const. coră Lungă Bob.
1937-1938. "J. Gh."

798

870

ROMANIA



Primaria Com. Urb. neres.

Sulița
JUDEȚUL HOTIN



BIUROUL administrativ.

No. 5986

" 3 " 1937 "

Către
MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELO.
Comisiunea Monumentelor Istorice.

La ordinul Domniei-Voastre Nr.1425 din 19 Noembrie 1937.

Avem onoare a Vă înainta alăturată copie depe apelul introdus de noi, în contra hotărârei Judecatoriei Sulița în privința construcției ce se efectuează decâtre contraveniența Sura Șihel.

Dosarul întreg a fost înaintat de noi Onor Ministerului de Interne Oficiul Național al Aparării Passive, cu raportul Nr.5053 din 13 August 1937, cu rugămintă de a delega pe D-l Avocat al Statului din Hotin, cu susținerea apelului introdus, termenul pentru care încă nu este fixat.

Totodată supunem cunoștinței D-vs. că numita contraveniența în prezent a început construirea unui al 3-a etaj.

Vă rugăm să binevoiți a dispune.--

PRIMAR,

SECRETAR,



9-1-1937

1598/937

exp. 17. II. 1938.

Ministerul Internelor

În legătură cu
acelora noastri
b-1425 din 19 noiembrie
1937 avem onoare
a vă ruga să lăsa-
vă să dispune
și să se determine
regulamentul în privința
construirii caselor
cu etaj de către
săracii Sura Sibel
lângă loc. de școala
din noua Săltă,
jud. Harghita, întrucât,
Prințesa locală,
nu are b-15986/937
ne face evident

Că această
construcție continuă
în) contra dispozițiilor
ce au fost făcute
într-un sens al
Ordonanței și Ordonanței
ce se deosebește de
Autorității.

9-1-37

ROMANIA

1074

PAROHIA BISERICII
SF. GHEORGHE

Noua Sulița, Juc. 9

Județul Hotin



328

1937 Septembrie 18

3 Noiembrie 1937

Referat

Sunt de părere
și n-fero emi-
gii adresă
Primăriei în
numul celor
cerute de Parohie
aducându-se
cozul n-le
constințe
Ministerului
de Interne.

Articulat

Noi tendon

Le Gou

Domnule Președinte,
Aplicând la îndeplinire hotărârea Consiliului Parohial
din parohia, Noua-Sulița oras, Județul Hotin din 28
August 1937 din care recesă indignarea populației creștine
din acest oras, binecunoscut Domniei Voastre și ridicat
la rangul de urbie de Excelenta Voastră în anul 1931
Am onoare a-Va ruga în binevoiri a lua măsurile
ce V-ți crede de cuviință pentru a curăți catedrale
noastre de această păcătoasă ereziă ce să abate
cu îndrăzneală nemai pomenită asupra întregii
comunități creștine.

Și aici ca și în alte culte române și creștine erorii
urmare după planul lor de curare diabolice încercări
rea, umorrea și strângerea ca în clește a altamui
nostru vecin și sfânt.

Aici în Sulița erorii sfidează simțurile noastre
naționale și religioase și manifestă supremația lor
asupra poporului băstinaș cu ajutorul banilor stori
din muma românească.



Cu distinsă considerații

Paroh. Pătr. Waferey

Secretar Manușel Popa

Episcop J. Popovici

Domnule Președinte al Ligii Culturale Române
Domnului Profesor Nicolai Forga.

1425
19 Noemb 938

Ministerul Putei

Avem onoare a vă
aduce la cunoștință că
în investigație așezare
la lrs. ^{Ștefan} noua Jude
Jud. Hotii - mon. istoric
s'a început construire
unei case cu etaj de
cotele lrele Sura
Sihel ^{Ștefan} a se
respecta legea P. M.
și năi regulament
Pământului local.

În consecință,
Avem onoare a vă
rugă să lăsați
a dispune executare
cogului și așezare
pământului local,
de a se construi
construcție casei
care va semnifica
ce deservire lrs.

Avem onoare a
după p. verbal
tuturor de pământ
respectivă.

P. M.

1425
19 Noemb 938

Pământ
noua Jude-Hotii

P. M. - Final

Final înformați că în
mădăre înmădăre a
lrs. Ș. Ștefan din Acea
Cămin. l'a autorizat
olho. Sura Sihel, eren,
construcție unui imobil
cu etaj care va da
ce deservire Ș. lrs.
și interesul un l'e
fiint șamir de
legea P. M. f. care
așezare astfel de
construcție va năi
pe lăsați e lăsa
dispoziție pentru
așezare lucrări
și înmădăre
unei înmădăre pământ
de lrs. ortodoxă!

67 - J. l.

PROCES-VERBAL.

Astăzi 28 August 1937 în curtea bisericii parohiale din orașul Sulita, județul Motin s'a ținut ședința plenară a Consiliului parohial cu următoarea ordine de zi: 1. Construcția Sihel, 2. Locurile bisericești ocupate de streini, 3. Instalarea contuarului în biserică, și 4. Reparația bisericii.

Luând în discuție prima chestiune a ordinei de zi privitoare la construcția evreului Sura Sihel și având în vedere următoarele:

a) D-l Sura Sihel a început construcția nouă a unei case cu etaj din cărămidă în luna Maiu 1937 în imediată apropiere de biserică parohială pe care o acopere din față și în așa de mare apropiere de strada bisericii, ca n'a binevoit să lase nici macar loc pentru trotuar.

b) Prin referatul d-lui Simeon Nasos, secretarul Primăriei Sulita, sa constata faptul dureros, că d-l Sihel a început această construcție sfidătoare fără autorizația legală din partea primărie cu încălcarea dispozițiilor legii administrative, cu desconsiderarea regulamentului pentru alinierea satelor și orașelor și fără de a fi oprit de primărie la continuarea acestei construcții.

c) D-l Sihel este evreu strein de neamul nostru răsărit și de credința noastră creștină ortodoxă și prin construcția începută sfidează și daunează sf. locaș și realizează cu tenacitate planul de încercuire și de înclăștare al acestui locaș prin construcții evreiești.

d) Catedrala parohială, ctitoria marelui boier moldovan Ion M. Sturza este așezată chiar în centrul orașului Sulita și ca un frumos monument de artă religioasă și națională ce simbolizează și ideea națională pe lângă cea-laltă creștină ortodoxă, religia tradițională a poporului român, reprezentând

e) Pe lângă considerentele de mai sus, care pentru noi formează fondul atitudinii de față sa mai pune și chestiunea salubrității, sănătății, igieniei și a înfrumusețării comunei noastre, care prin trecerea dela rurala la urbană cere o îngrijire deosebită pentru a prospera și sub ideea sănătății, curățeniei, frumosului și al esteticului, biserică fiind un monument de artă ce trebuie scos în evidență.

Având în vedere toate considerentele de mai sus și altele pe care la cerere le ținem la dispoziție consiliul parohial în unanimitate

NOTARAT:

1. A interveni energic la Primăria orașului Sulita pentru a se lua măsurile de oprire și de dărâmare a construcției începute cu sfidarea legilor,

2. A interveni la autoritățile administrative tutelare pentru intrarea în legalitate.

3. A aduce cazul la cunoștința autorităților bisericești.

4. A face un apel cald la marele nostru carturar, apostol al neamului și sprijinitor al credinței creștine la d-l Profesor Nicolai Ioarga și al ruga sa intervina în sprijinirea cauzei noastre drepte cu toată greutatea cuvântului sau.

4. A aduce cazul și la cunoștința opiniei publice prin publicarea acestui proces-verbal în ziarele de mare tiraj.

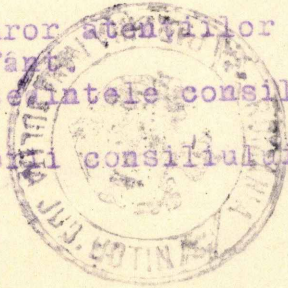
5. A delega din sânul sau pe par. V. Popescu, președintele consiliului parohial, pentru aducerea la îndeplinire a hatarărilor de față.

Drept care s'a dresat prezentul proces-verbal.

tând punctul tuturor atențiilor și concentrând tot respectul cuvenit unui asemenea locaș sfânt.

Președintele consiliului:

Membrii consiliului:



R. Wolf
Calvin Sturza
Ion + Chitac
Fi Popovici
A. Boghiceh
V. Badru
Ion + Belciug
Manuel Tropă

Secretarul consiliului:

Copie

REFERAT. D. M. A. S. I.
ARHI A
Colectia mi
nr. 798 f. 4

Domnule Primar,

Subsemnatul Simeon N. Nasos, Secretarul Primariei oraşului Suliţa, asupra cazului construcţiei începută de D-l Sura Sihel locuitor din această comună în baza autorizaţiei Nr. 7 emisă de această Primărie la data de 19 Iulie 1934, am onoare a vă refri următoarele:

Autorizaţia eliberată D-lui Sura Sihel cu Nr. 7 din 19 Iulie 1934 în baza regulamentului pentru alinierea satelor şi a construcţiei caselor ţărăneşti, a devenit nulă de drept, prin efectul legii administrative publicată în Monitorul Oficial Nr. 73 din 27 Martie 1936, care la art. 154 precizează că nici o construcţie nu poate fi executată decât pe baza autorizaţiei Primăriei date pe baza avizului serviciului tehnic, care este conform Primarului neputând sub nici un motiv a se abate de la el.

Autorizaţia pe care o invoacă D-l Sihel, nefiind eliberată în aceste condiţiuni şi neavând avizul serviciului tehnic chiar după expresia clară a art. 154 din legea administrativă, nu poate servi ca bază pentru efectuarea construcţiei.

Art. 156 din legea administrativă, invocat de Judecătoria Suliţa nu este aplicabil în cazul de faţă nefiind vorba de dărmarea unei construcţii ci de măsuri pur administrative de oprirea contravenţiei pentru a evita urmarile procesului, ceea ce nici un text de lege nu opreşte mai ales că legiuitorul prin textul legii administrative a dat depline puteri autorităţilor locale, până şi la dărmarea fără de amestecul justiţiei a construcţiunilor din lemn şi a împrejurimilor de ori ce natura, după cum prevede art. 156 din legea administrativă.

Impedicaarea autorităţii comunale de a opri la început contravenţiile de construcţiune a unei case fără autorizaţia eliberată în condiţiunile legii, pe lângă decăderea prestigiului autorităţii complica chestiunea şi ignorează prevederile art. 61 al. o) din legea administrativă, care prevede că Primarul este şeful poliţiei comunale, în care calitate el poate opri chiar la început orice infracţiune sau contravenţiune şi a da dispoziţiuni în consecinţă urmând ca persoanele ce s-a simt lezate în drepturile lor să se adreseze justiţiei însă pe cale de judecată şi nu pe cale de reclamaţie, iar în cazul de faţă, Primarul fiind sesizat oficial de către serviciul tehnic nu a luat decât măsurile dictate de lege în interesul bunei administrări a comunei.

Motivul invocat de D-l S. Sihel, că a început construirea casei încă din anul 1934 nu corespunde adevărului ce s-a constatat chiar astăzi la faţa locului, când de abia de vre-o 3 zile s-au început săpăturile pentru instalarea fundamentului.

Art. 167 din regulamentul legii administrative spune că: Primarul este şeful poliţiei comunale şi exercită această calitate prin ofiţeri şi agenţi poliţiei administrative iar dreptul de reglementarea edilitară după textul aceluiaşi articol aparţine numai consiliului comună, care este suveran în această chestiune.

Art. 169 din regulamentul legii administrative, considera că nule de drept actele juridice, care nu corespund cu legile şi regulamentele în vigoare, care autorizaţie aflată la D-l S. Sihel, chiar la data emiterii ei nu era valabilă ca fiind eliberată cu calcarea legilor şi regulamente lor chiar atunci în vigoare deoarece ce s'a bazat pe regulamentul de aliniere satelor şi construcţiilor caselor ţărăneşti ori prin efectul legii din 1932 comuna Suliţa devenind urbană nu-i să poate aplica regulamentele privitoare la sate iar aici nu e cazul cu construcţia unei case ţărăneşti.

Nulitatea de drept se poate invoca chiar pe cale de excepţiune chiar de însăşi administraţia care a făcut actul în termen de 10 ani, şi chiar din întreaga lege administrativă, să poată vedea clar că în privinţa administrării comunei, autoritatea comună este complet suverană nepermiţându-se nici un amestec pe cale administrativă nici chiar autorităţii care exercită tutela, caruia nu-i s'a dat drept decât a ataca hotărârile şi măsurile luate de autoritatea pusa sub tutela lor numai înaintea curţii locale administrative, ori în cazul autorizaţiei construcţiei casei de către S. Sihel asupra valabilităţii autorizaţiei nu se poate pronunţa decât însăşi autoritatea care a emis-o autorizaţia nefiind un act de proprietate. (ss) Secretar S. N. Nasos.

25 Maiu 1937.

DOMNUL PRESEDINTE.

Subsemnata, Primaria comunei urbane neresedintă Sulița județul Hotii prin reprezentanți legali, în baza art. 61 al. 1) din legea administrativă, în termen legal, declarăm apel în contra hotărârei Nr. 711 din dosar Nr. 899/937, al Judecătoriei mixte Sulița, prin care hotărâre, contravenienta Sura Sihel, a fost achitată, iar partea civilă, Primaria comunei Sulița, a fost obligată la plata sumei de lei 300, drept despăgubiri civile în folosul contravenientei.

MOTIVELE APELULUI SUNT:

- 1) Violarea dispozițiilor art. 154 din legea administrativă, publicată în Monitorul Oficial Nr. 73 din 27 Martie 1936, care prevede că "nici o construcție nu poate fi executată decât în baza unei autorizații eliberată de Primar cu avizul conform al serviciului tehnic comun, ori autorizația aflată la contravenientă și emisă în anul 1934, nu îndeplinește aceste condițiuni și deci este nulă, conform art. 252 al. 1 din legea administrativă, prin care s'a abrogat toate legile, regulamentele și dispozițiile contrarii legii administrative sus citată.
- 2) Autorizația emisă contravenientei în anul 1934, în baza regulamentului, pentru alinierea construcțiilor țărănești, chiar fiind luată ea bună, de către onorată instanță Judecătoria Sulița, nu poate scuti pe contravenientă de sancțiunile legii, deoarece a fost emisă numai pentru construirea unei case cu parter, ori contravenienta a construit în afară de parter și un etaj, în afară de aceasta, construcția nefiind încă terminată, nu este exclus să construiască și mai multe etaje, și deci nici din acest punct de vedere, autorizația invocată nu este valabilă.
- 3) Nu sa luat în discuție și nu au fost combătute pe baza legilor, motivele arătate de Primarie și cuprinse în referatul Secretarului comunal, aflat la dosarul cauzei.
- 4) Insuși contravenienta, prin declarația consemnată în proces-verbal încheiat de Poliția orașului Sulița și aflat la dosarul cauzei, recunoaște, că construcția în cauză a fost începută deabia în ziua de 25 Maiu 1937, adică după ce a intrat în vigoare nouă lege administrativă, iar în instanță, aduce un martor fără citație, anume MEER STELMAHER din Sulița, care depune o marturie minciunoasă, declarând că construcția a fost începută în anul 1934, când s'a făcut temelie de beton, în realitate însă după cum s'a constatat atât de autoritatea comunală cât și de Poliția orașului Sulița, primele săpături pentru instalarea temeliei pentru construcția în cauză, au fost începute abia după data de 20 Maiu 1937, martorul făcându-se culpabil pentru delictul de sperjur, urmând a-i se deschide din oficiu acțiune publică, decâtre reprezentantul Ministerului public, pentru a suferi sancțiunile stabilite pentru delictul de SPERJUR.
- 5) Nu sau respectat dispozițiile art. 156 din legea administrativă, care prevede, că chiar construcțiile făcute reglementar, însă fără autorizația emisă în condițiile art. 154 din legea administrativă, proprietarii lor vor fi condamnați la o amenda socotind de trei ori taxele comunale pentru autorizație. Cu adresa Nr. 4305/1937 am sesizat Judecătoria Sulița, că contravenienta, urma să plătească drept taxele comunale, suma de lei 634, fiind vorba atunci de o clădire numai cu parter, acum numită contravenienta construind și un etaj, taxele cuvenite comunei pentru autorizație, sunt de lei 1.100 (una mie una sută), din care suma urmează să se calculeze amenda conform art. 156 din legea administrativă. Din taxele cum și din amenda 10% se cuvin Ministerului de Interne, pentru fondul apărării pasivă.
- 6) Contravenienta fiind achitată greșit, i-sa luat posibilitatea autorității comunale, de a putea impune contravenientei, construirea unui adăpost în contra atacurilor aero-chimice, obligator pentru astfel de

DOMNIEI-SALE

DOMNULUI P R E S E D I N T E AL TRIBUNALULUI JUDEȚULUI H O T I N . -

clădiri, conform art. 19 din legea pentru organizarea Națiunii și Teritoriului, pentru timp de Război, mai ales că în aceeași curte, aceeași proprietară, posedă încă o casă construită din cărămidă cu parter și două etaje în care este instalată fabrica de mobile a proprietarei, și cari construcții sunt instalate în plin centru al orașului la punctul cu cea mai mare aglomerație. -

7) Greșit Primăria a fost obligată la plata sumei de lei 800 în folosul contravenienței, drept despăgubiri civile, ceea ce micșorează prestigiul autorității comunale, indemnând-o la evitarea constatărei infracțiunilor. Orice daune eventuale suferite de particulari putând fi pretinse pe cale civilă, făcându-se probe de daune suferite și rea credința a autorității.

Față de motivele arătate mai sus și a altora pe care vom dezvoltă în scris sau verbal până sau în ziua termenului. Vă rugăm Domnule Președinte, să binevoiți, a fixa un termen pentru judecarea apelului de față și a reforma în totul sus zisă hotărâre, și având în vedere că construcția în cauză nu corespunde cerințelor tehnice și nu este prevăzută cu adăpost pentru atacurile aero-chimice obligator pentru astfel de clădiri, după cum se constată din referatul Technicului comunal aflat la dosarul cauzei. Vă rugăm a-i se aplica contravenienței dispozițiunile art. 156 din legea administrativă, ordonând dărămarea construcției în cauză, ca nefiind construită reglementar și necorespunzând cerințelor tehnice și a celor pentru organizarea Națiunii și Teritoriului pentru caz de Război, sau condamnarea contravenienței la plata taxelor legale în suma de lei 1.100 plus o amendă socotind de trei ori taxele legale de autorizare adică suma de lei 3.300, în total lei 4.400, din care suma de lei 4.000 în folosul comunei Sulița și suma de lei 400 în folosul Ministerului de Interne pentru fondul apărării pasivă, în acest caz, obligând pe contraveniența de a construi și un adăpost în contra atacurilor aero-chimice în vederea unui eventual război. Primiți Vă rugăm Domnule Președinte stima și respectul ce vi-l păstrăm.

PRIMAR./ss/ I. Timerman

SECRETAR./ss/ S. Nasos

Prezenta copie fiind conformă cu originalul ei se atesta de noi

SECRETAR.



9-1-938

Răspuns plătit 30 cuvinte

Fără rezoluție



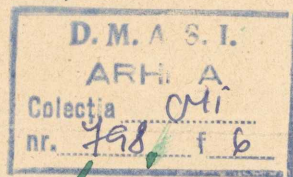
Ministerul Educației Naționale

Comisiunea Monumentelor Istorice

București

Comunicați telegrafic dacă Biserica Sfântul
Gheorghe din târgul Nouă Sulița, jud Hotin, este
declarată monument istoric.-

Președintele tribunalului Hotin



Theodor Stamati

48678.

No. din 13 Iulie 1938

Print adresă.
Lucia Buncuța.
avocat.
18.VII.1938.

Domnului PRESEDINTE al
Tribunalului Județului Hotin.

1785

DOMNUL PRESEDINTE,

La adresa d-voastră no.48678 din 13 Iulie 1938,
avem onoare a vă răspunde următoarele :

Conform articolului 6 din Legea pentru conservarea
și restaurarea monumentelor istorice, publicată în Monitorul
Oficial no.82 din 29 Iulie 1919, toate bisericile și mănăs-
tirile zidite până la anul 1834, se clasează provizoriu ca
monumente istorice, ca atare, dacă biserica "Sf. Gheorghe"
din târgul Noua Suliță-județul ^{Hotin} Hunedoara, e construită după
anul 1834, nu e monument istoric.

PRESEDINTE,

SECRETAR-DIRECTOR GENERAL,